

בְּמַעֲרַתָּא, הִדְרָא שְׂרָגָא לְאַתְרֵיהּ, כְּדִין אֲשֵׁתָלִים
מְעַרְתָּא מְכַל מַה דְּאַצְטְרִיד.

וְעַד יוֹמֵי עֲלְמָא, לָא קַבִּילַת מְעַרְתָּא בַר נֶשׁ
אַחְרָא, וְלֹא תְקַבֵּל. וְנִשְׁמַתִּין דְּזִכְאֵן אַעֲבְרוּן
מִקַּמְיֵיהוּ בְּבֵי מְעַרְתָּא, בְּגִין דִּיתְעָרוּן, וְחֲמִין זְרַעָא
דְּשִׁבְקוּ בְּעֲלְמָא, וַיַּחֲדוּ קַמֵּי קַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. אָמַר
רַבִּי אַבְא, חֲנִיטָא דִּיעֻקֵּב מָאִי אִיהוּ, אָמַר לֵיהּ, זִיל
שְׂאִיל לְאַסִּיא.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב וַיְצַו יוֹסֵף אֶת עֲבָדָיו אֶת הַרְפָּאִים
לְחַנּוּט אֶת אֲבִיו וַיַּחֲנֹטוּ הַרְפָּאִים אֶת יִשְׂרָאֵל,
סְלִקָא דַּעְתָּךְ כְּשָׂאָר בְּנֵי נֶשָׂא הָוָה חֲנִיטָא דָּא. אִי
תִימָא בְּגִין אֹרְחָא הוּא דַּעֲבָדוּ, הָא כְּתִיב וַיָּמַת יוֹסֵף
בֶּן וְגו' וַיִּישָׂם בְּאֶרֶז בְּמִצְרַיִם, הָא לָא אִזְלוּ עִמֵּיהּ
בְּאֶרְחָא, דִּהָא תַּמָּן אֶתְקַבֵּר, וְכְתִיב וַיַּחֲנֹטוּ אוֹתוֹ.

לשון הקודש

היא? אמר לו, לך שאל את הרופא.
בא ראה, כתוב ויצו יוסף את עבדיו את
הרפאים לחנט את אביו ויחנטו הרפאים
את ישראל. התעלה על דעתך שחניטה
זו היתה כמו של שאר בני אדם? אם
תאמר שבשביל הדרך הוא שעשו, הרי
כתוב וימת יוסף בן וגו' ויישם בארז
במצרים, הרי לא הלכו עמו בדרך,
שהרי שם נקבר, וכתוב ויחנטו אתו?

להמצא עמו, עלה אור הנר. בין שנכנס
יעקב למערה, חזר הנר למקומו, ואז
השתלמה המערה מכל מה שצריך.
ועד ימי העולם לא קבלה המערה איש
אחר ולא תקבל, ונשמות שזוכות
עוברות לפניהם בבית המערה, כדי
שיתעוררו ויראו את הזרע שהשאירו
בעולם, וישמחו לפני הקדוש ברוך הוא.
אמר רבי אבא, חניטה של יעקב מה

אֵלֶּא, אֶרְחָא דְּמַלְכִין אֵינּוּן, בְּגִין לְקַיְימָא גּוֹפִייהוּ,
חֲנֻטֵי לֹון בְּמִשְׁחָ רַבּוּת, עֲלָאָה עַל כָּל מִשְׁחִין,
מְעוֹרְב בְּבוֹסְמִין, וְשָׂאִיב לִיהַּ בְּגוֹפָא יוֹמָא בְּתַר יוֹמָא
בְּהֵהוּא מִשְׁחָא טָבָא, אַרְבְּעִין יוֹמִין. דְּכַתִּיב, וַיִּמְלְאוּ
לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי בֶן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנוּטִים. בְּתַר
דְּאַשְׁתְּלִים דָּא, קַיְימָא גּוֹפָא שְׁלִים זְמַנִּין סְגִיָאִין.

בְּגִין דְּכָל הַהוּא אֶרְעָא דְּכַנְעַן, וְאַרְעָא דְּמִצְרַיִם,
מְבֻלָּה גּוֹפָא וּמְרַקֵּב לִיהַּ ^(דף רנא ע"א) לְזַמַּן זְעִיר
מְכָל שְׂאֵר אֶרְעָא, וּבְגִין לְקַיְימָא גּוֹפָא עֲבָדֵי דָּא,
וְעֲבָדֵי חֲנֻטָא דָּא מְגוֹ וּמִפְרָא. מְגוֹ דִּשְׁוִין הַהוּא
מִשְׁחָא עַל טַבּוּרָא, וְהוּא עָאֵל בְּטַבּוּרָא לְגוֹ וְאַשְׁתְּאִיב
בְּמַעוּזֵי, וְקָאִים לִיהַּ לְגוֹפָא מְגוֹ וּמִפְרָא לְזַמַּנִּין סְגִיָאִין.
וַיַּעֲקֹב הָכִי הָהּ בְּקַיְימָא דְּגוֹפָא, וְהָכִי אֶצְטְרִיד.
דְּגוֹפָא דְּאַבְתָּן אִיהוּ, וְהָהּ בְּקַיְימָא בְּגוֹפָא

לשון הקודש

מִצְרַיִם מְבֻלָּה וּמְרַקִּיבּוּת אֵת הַגּוֹף בְּזַמַּן
קָצֵר מְכָל שְׂאֵר הָאֶרְצוֹת, וּבְשִׁבִיל לְקַיְיִם
אֵת הַגּוֹף עוֹשִׂים אֵת זֶה, וְעוֹשִׂים חֲנֻטָּה
זוּ מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ. מִתּוֹךְ שְׁשָׂמִים אוֹתוֹ
שָׂמֶן עַל הַטַּבּוּר, הוּא נִשְׂאֵב לְפָנִים מִן
הַטַּבּוּר, וְנִשְׂאֵב לְמַעוּז, וּמַעֲמִיד אֵת הַגּוֹף
מִבְּפָנִים וּמִבְּחוּץ זְמַן רַב.

וַיַּעֲקֹב כִּף הָהּ בְּקִיּוּם הַגּוֹף, וְכִף צְרִיד,
שְׁנוּף הָאֲבוֹת הוּא, וְהָהּ בְּקִיּוּם בְּגוֹף

אֵלֶּא הֵם דְּרַכֵּי הַמְּלָכִים, כְּדֵי לְהַעֲמִיד
אֵת גּוֹפֵם חוֹנְטִים אוֹתָם בְּשָׂמֶן מִשְׁחָה,
עֲלִיּוֹן עַל כָּל הַשְּׂמָנִים, מְעַרְב בְּבִשְׂמִים,
וְשׂוֹאֲבִים אוֹתוֹ לְגוֹף יוֹם אַחַר יוֹם בְּאוֹתוֹ
שָׂמֶן טוֹב אַרְבָּעִים יוֹם, שְׂכַתּוֹב וַיִּמְלְאוּ
לוֹ אַרְבָּעִים יוֹם כִּי בֶן יִמְלְאוּ יְמֵי הַחֲנוּטִים.
אַחַר שְׁנֵה הַשְּׁלָם, עוֹמֵד הַגּוֹף שְׁלָם זְמַן
רַב.

מִשׁוּם שֶׁכָּל אוֹתָהּ אֶרֶץ כְּנַעַן וְאַרְץ

וְנִפְשָׁא. בְּנוּנָא דָּא לְיוֹסֵף, דְּאִיהוּ דוּגְמָא דְּנוּפָא,
 וּבְקִיּוּמָא דְּנוּפָא וְנִפְשָׁא הוּא. בְּקִיּוּמָא דְּנוּפָא,
 דְּכַתִּיב וַיַּחְנְטוּ אֹתוֹ, בְּקִיּוּמָא דְּנִפְשָׁא, דְּכַתִּיב וַיִּישָׁם
 בְּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם.

וְתַנְיֵנָן תְּרֵי יוּדִי"ן אִמְאֵי. אֶלָּא, יוֹסֵף נָטַר לִיה
 בְּרִית לְתַתָּא, וְנָטַר לִיה בְּרִית דְּלְעִילָא,
 אֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא, אֶתְשׂוּי בְּתֵרֵי אַרוּנֵי, (אֶתֵּר) בְּאָרוֹן
 לְתַתָּא וּבְאָרוֹן לְעִילָא. אָרוֹן דְּלְעִילָא מָאן אִיהוּ.
 אֶלָּא, בְּמָה דְּאֵת אָמַר, (יהושע ו) הִנֵּה אָרוֹן הַבְּרִית אָדוֹן
 כָּל הָאָרֶץ, דְּאָרוֹן דְּלְעִילָא אָרוֹן הַבְּרִית אֶקְרִי, דְּהָא
 לָא יֵרִית לִיה אֶלָּא מָאן דְּנָטַר בְּרִית, וּבְנִין דְּיוֹסֵף
 נָטַר לִיה לְבְרִית, אֶתְשׂוּי בְּתֵרֵי אַרוּנֵי.

וַיִּישָׁם בְּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם, הָכֵי הוּא וּדְאֵי. וּקְרָא אוֹכַח
 רְזָא אַחְרָא, דְּאֵף עַל גַּב דְּנַפְקַת נְשֻׁמְתִּיהָ

לשון הקודש

וְנִפְשָׁא. כמו זה ליוסף שהוא הנמת הגוף,
 והוא בקיום של גוף ונפש. בקיום הגוף,
 שכתוב ויחנטו אותו. ובקיום הנפש,
 שכתוב ויישם בארון במצרים.
 וְשַׁנְיֵנָן, לשם מה שני יודי"ם? אלא
 יוסף שמר את הברית למטה, ושמו
 אותה הברית שלמעלה. כשהסתלק
 מהעולם, הושם בשני ארונות, ומקום

בְּאָרוֹן לְמִטָּה וּבְאָרוֹן לְמַעְלָה. אָרוֹן
 שְׁלַמְעֵלָה מַהוּ? אֶלָּא, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (יהושע
 א הנה ארון הברית אדון כל הארץ,
 שארון שלמעלה נקרא ארון הברית,
 שהרי לא יורש אותו אלא מי ששמר
 ברית, ומשום שיוסף שמר את הברית,
 הושם בשני ארונות.
 וַיִּישָׁם בְּאָרוֹן בְּמִצְרַיִם, כִּדְּזֵה וּדְאֵי.

בְּרִשׁוֹ אֶתְרָא, אֶתְקַשֵּׁר בְּשִׁכְנֵינָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 וַיִּשֶׁם בְּאָרוֹן, לְעִילָא וּלְתַתָּא, בְּגִין דְּהוּא צְדִיק.
 דְּכָל צְדִיק יָרִית אֶרְעָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, כְּמָה דְאַתָּ
 אָמַר, (ישעיה ס) וְעַמּוּד בְּכֹל צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ
 נִצֵּר מִמְּטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדָי לְהַתְּפָאֵר. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן:

סְלִיק סֵפֶר בְּרֵאשִׁית

לשון הקודש

והפסוק מוכיח סוד אחר, שאף על גב
 שיצאה נשמתו ברשות אחרת, נקשר
 בשכינה. זהו שכתוב וַיִּשֶׁם בְּאָרוֹן,
 לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, משום שהיה צדיק, שכל
 צדיק ירש ארץ הקדושה העליונה, כמו
 שנאמר וְעַמּוּד בְּכֹל צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ

סְלִיק סֵפֶר בְּרֵאשִׁית

פְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מִצְרִימָה אֶת
 יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (שְׁמוֹת א'), וְהַמְשֻׁפְּלִים
 יִזְהָרוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ וּמִצְדֵּיקֵי הָרַבִּים כַּפּוֹכְבִּים
 לְעוֹלָם וָעֶד (דְּנִיאל י"ב). וְהַמְשֻׁפְּלִים: אֵלֶּיךָ אֵינוֹן
 דְּמִסְתַּכְּלֵי בְּרוּא דְחֻכְמָתָא. (נ"א יִזְהָרוּ דְנִצְצֵין בְּרוּא דְחֻכְמָתָא)
 יִזְהָרוּ: נְהָרִין, וְנִצְצֵין בְּזִינָא דְחֻכְמָתָא עֲלָתָא.
 כִּזְהַר: נְהָרוּ וְנִצְצֵין דְנִהָרָא דְנִפְיָא מֵעֵדֶן. וְדָא
 אִיהוּ רְזָא סְתִימָא, דְאֶקְרִי רְקִיעַ. בֵּיה קִיּוּמִין
 כּוֹכְבֵינָא וּמְזֵלֵי שְׁמַשָּׁא וְסִיְהָרָא, וְכָל אֵינוֹן בּוֹצִיעִין
 דְנִהָרָא.

זֹהַר דְהָאֵי רְקִיעַ נְהָרִין בְּנִהָרֵי עַל גְּנֻתָא. וְאֵילָנָא
 דְחַיֵּי קַיִים בְּמִצִּיעוֹת גְּנֻתָא. דְעֵנְפֵי חֲפִיִן (ד"א
 עֲלִיָּה) (נ"א א על) כָּל אֵינוֹן דִּיּוֹקְנִין וְאֵילָנִין וּבּוֹסְמִין
 דְבְּגֻנְתָא, בְּמֵאנִין דְכִשְׁרִין. וּמְטַלְלִין תְּחֻתֵיהָ כָּל

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

אור והתנוצצות שמאיר שיוצא מעדן.
 וזה סוד נסתר שנקרא הרקיע, בו
 עומדים פוכבים ומזלות, שמש ולבנה,
 וכל אותם מאורות של אור.

זוהר הרקיע הזה מאיר באור על הגן. ועין
 החיים עומד באמצע הגן, שענפיו מכסים
 (עליה) על כל אותם דיוקנאות ועצים
 ובשמים שבגן בכלים כשרים.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מִצְרִימָה אֶת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ (שְׁמוֹת
 א) וְהַמְשֻׁפְּלִים יִזְהָרוּ כִּזְהַר הַרְקִיעַ
 וּמִצְדֵּיקֵי הָרַבִּים כַּפּוֹכְבִּים לְעוֹלָם וָעֶד
 (דְּנִיאל י"ב). וְהַמְשֻׁפְּלִים - אֵלֶּיךָ הֵם
 שְׁמִסְתַּכְּלֵים בְּסוּד הַחֻכְמָה וְנ"א יִזְהָרוּ,
 שְׁנוֹצְצִים בְּסוּד הַחֻכְמָה. יִזְהָרוּ - מְאִירִים
 וְנוֹצְצִים בְּזִיּוֹ הַחֻכְמָה הָעֲלִיוֹנָה. כִּזְהַר -

חַיֵּי תַּחַת אֵינוֹן. וְכָל צַפְרֵי שְׁמַיָא יְדוּרוֹן תַּחַת אֵינוֹן
עַנְבִּין.

זֹהַר אֵיבָא דְאֵילָנָא, יְהִיב חַיִּין לְכָלֵא. קִיּוּמִיָּה
לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין סְטָרָא אַחְרָא לֹא
שְׂרִיָא בֵּיה, אֶלָּא סְטָרָא דְקְדוּשָׁה. וְנִפְּאָה חוּלְקִיהוֹן
אֵינוֹן דְּטַעְמִין מִנֵּיה, אֵינוֹן קִיּוּמִין לְעֵלָם וּלְעֵלְמֵי
עֲלָמִין. אֵלִין אֶקְרוּן מִשְׁכִּילִים, וְנִפְּאָן חַיִּין בְּהַאי
עֲלָמָא, וְחַיִּין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי.

זֹהַר אֵילָנָא דָּא, זְקָפָא לְעֵילָא לְעֵילָא. חֲמִשׁ מְאָה
פְּרָסֵי הַלּוּכִיָּה, שְׁתֵּין רַבּוּא אֵיהוּ,
בְּפִשְׁטוּתִיהָ. בְּהַאי אֵילָנָא, קִיּוּמָא חַד זֹהַרָא, כָּל
גְּוֹנִין קִיּוּמִין בֵּיה אֵינוֹן גְּוֹנִין סְלָקִין וְנַחְתִּין, לֹא
מִתְיַשְׁבִּי בְּדוּכְתָא אַחְרָא בַּר בְּהַהוּא אֵילָנָא.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַזֹּהַר, וְחַיִּים לְעוֹלָם הַבָּא.
זֹהַר הָעֵץ הַזֶּה זְקוּף לְמַעְלָה לְמַעְלָה.
חֲמִשׁ מֵאוֹת פְּרָסָאוֹת הַלּוּכוֹ, הוּא שְׁשִׁים
רַבּוּא בְּהַתְּפִשְׁטוּתוֹ. בְּעֵץ הַזֶּה קָיָם זֹהַר
אֶחָד שֶׁכֵּל הַגְּוִנִים קִיּוּמִים בּוֹ הֵם גְּוִנִים
שְׁעוּלִים וְיוֹרְדִים, לֹא מִתְיַשְׁבִּים בְּמָקוֹם
אַחַר פְּרָט לְאוֹתוֹ הָאֵילָן.

וּמִסְתוּפְפִים תַּחְתּוֹ כָּל חַיֵּי הַשְּׂדֵה, וְכָל
צַפְרֵי הַשְּׁמַיִם דְּרִים תַּחַת אוֹתָם הַעֲנַבִּים.
זֹהַר פְּרֵי הָאֵילָן נוֹתֵן חַיִּים לְכָל, קִיּוּמוֹ
לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. הַצַּד הָאַחַר אֵינוֹ
שְׂרׁוּי בּוֹ, אֶלָּא רַק צַד הַקְּדוּשָׁה. אֲשֶׁרִי
חֲלָקָם שֶׁל אֱלֹהִים שְׁטוּעֵמִים מִמֶּנּוּ, הֵם
עוֹמְדִים לְעוֹלָם וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים. אֱלֹהִים
נִקְרָאִים מִשְׁכִּילִים וְצַדִּיקִים וְזוֹכִים בְּעוֹלָם

כִּד נִפְקֵי מִיְּנִיה לְאַתְחֻזָּא בְּגוֹ זֹהַר דְּלֵא נִהְרָא,
 מִתְּיַשְׁבֵּן וְלֵא מִתְּיַשְׁבֵּן, קִיּוּמָן וְלֵא קִיּוּמָן, בְּגִין
 דְּלֵא מִתְּיַשְׁבֵּן בְּאַתֵּר אַחֲרָא. מֵאִילָנָא דָּא נִפְקֵי
 תְּרִיסַר שְׁבַטִין. דְּמִתְחַמֵּן בֵּיתָא, וְאִינוּן נִחְתוּ בְּהֵאֵי
 זֹהַר דְּלֵא נִהְרָא, לְגוֹ גְּלוּתָא דְּמַצְרַיִם, בְּכַמְּה
 מִשְׁרִיין עַלְאִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְבַר ה', הָיָה
 הָיָה תְּרִי (דף ב' ע"ב) זְמַנֵּי אַמַּאי. וְתוּ אֵית
 לְשִׁאֲלָה, אִי יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הוּא, אַמַּאי
 גְּלִי כָּל מַה דְּחָמָא, מָאן דְּמִלְכָא אָעִיל לִיה
 בְּהִיכְלִיה אֵית לִיה לְגַלְתָּא רְזִין דְּחָמִי. אֵלֵּא וְדַאי
 יְחֻזְקָאֵל נְבִיאָה מְהִימְנָא הוּא, וְכָל מַה דְּחָמָא
 בְּמְהִימְנוּתָא אִיהוּ, וּבְרִשׁוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא
 גְּלִי כָּל מַה דְּגִלִי, וְכֹלֵא אַצְטְרִיךְ.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

רַבִּי שְׁמַעוֹן פָּתַח, (יחזקאל א') הָיָה הָיָה דְבַר
 ה'. הָיָה הָיָה פְּעָמִים לְשֵׁם מָה? וְעוֹד יֵשׁ
 לְשִׁאֲלָה, אִם יְחֻזְקָאֵל הִנְבִּיא נֶאֱמַן הָיָה,
 לְמַה גְּלָה כָּל מַה שְׂרָאָה? מִי שְׁהַמְלִיךְ
 מְכַנֵּס אוֹתוֹ לְהִיכְלוֹ, יֵשׁ לוֹ לְגַלּוֹת סוּדוֹת
 שְׂרָאָה? אֵלֵּא וְדַאי שְׁיְחֻזְקָאֵל הָיָה נְבִיא
 נֶאֱמַן, וְכָל מַה שְׂרָאָה הוּא רָאָה בְּאִמּוֹנָה,
 וּבְרִשׁוּתוֹ שֶׁל הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא הוּא גְּלָה

בְּשִׁוְיָצְאִים מִמֶּנּוּ לְהִרְאוֹת בְּתוֹךְ זֹהַר
 שְׁלֵא מְאִיר, מִתְּיַשְׁבִּים וְלֵא מִתְּיַשְׁבִּים,
 עוֹמְדִים וְלֵא עוֹמְדִים, מִשׁוּם שְׁלֵא
 מִתְּיַשְׁבִּים בְּמָקוֹם אַחֵר. מַעֲיָן זֶה יוֹצְאִים
 שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבַטִים שְׁמֵתְחַמֵּים בּוֹ, וְהֵם
 יוֹרְדִים בְּזֹהַר הַזֶּה שְׁלֵא מְאִיר לְתוֹךְ גְּלוֹת
 מַצְרַיִם בְּכַמְּה מַחֲנוֹת עֲלִיוֹנִים. זֶהוּ
 שְׁבַתוֹב וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מֵאֵן דְּרַגִּיל לְמִסְבַּל צִעְרָא אַף
עַל גַּב דְּאֵתִי לְפִיּוֹם שְׁעֵתָא צִעְרָא, סָבִיל
מִטְּלָנוּי, וְלֹא חֵיִישׁ, אֲבָל מֵאֵן דְּלֹא רַגִּיל בְּצִעְרָא,
וְהָהּ כָּל יוֹמוֹי בְּתַפְנוּקִין וְעִידוּנִין, וְאֵתִי לִיהּ צִעְרָא,
דָּא אִיהוּ צִעְרָא שְׁלִים, וְעַל דָּא אֲצַטְרִיךְ לְמַכְבִּי.
כִּדְּ יִשְׂרָאֵל, כִּדְּ נַחְתּוּ לְמַצְרִים, רַגִּילִין בְּצִעְרָא הוּוּ,
דְּהָא כָּל יוֹמוֹי דְּהָהוּא זַכָּאָה אֲבוּהוֹן בְּצִעְרָא
הָהּ, וְעַל דָּא סָבְלוּ גְלוּתָא כְּדָקָא יָאוּת. אֲבָל
גְלוּתָא דְכָבֵל הָהוּא הָהּ צִעְרָא שְׁלִים, הָהוּא הָהּ
צִעְרָא דְעֵלְאִין וְתַתְּאִין בְּכָאן עָלִיהּ.

עֵלְאִין: דְּכַתִּיב, (ישעיה ל"ג) הֵן אֲרֵאֲלֶם צָעְקוּ חוּצָה
וְגו'. תַּתְּאִין: דְּכַתִּיב, (תהלים קל"ז) עַל נְהָרוֹת
בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו' כְּלַחֲזוֹן בָּכוּ עַל גְלוּתָא דְכָבֵל.
מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּהוּוּ בְּתַפְנוּקִי מַלְכִין דְּכַתִּיב, (איכה
ד') בְּנֵי צִיּוֹן הִיָּקְרִים וְגו'.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּצַעַר, שְׁהַרִי כָּל יְמֵי אוֹתוֹ אֲבִיָּהֶם
הַצַּדִּיק הָיוּ בְּצַעַר, וְלָכֵן סָבְלוּ אֶת הַגְּלוּת
כְּרֵאוּי. אֲבָל גְלוּת בְּכָל הַהֵיא הִיָּתָה צַעַר
שְׁלֵם, אוֹתוֹ הַצַּעַר שְׁעֵלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים
בָּכוּ עָלָיו.

עֵלְיוֹנִים, שְׁכָתוּב (ישעיה לג) הֵן אֲרֵאֲלֶם
צָעְקוּ חוּצָה וְגו'. תַּחְתּוֹנִים, שְׁכָתוּב (תהלים
קלז) עַל נְהָרוֹת בְּכָל שָׁם יִשְׁבְּנוּ וְגו', וְכֻלָּם

כָּל מַה שְׁגָלָה, וְהַכֵּל הַצָּרִף.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִי שְׁרַגִּיל לְסָבֵל צַעַר,
אַף עַל גַּב שְׂבָא לְפִי שְׁעָה צַעַר, סוּבֵל
מִשְׂאוֹ וְלֹא חוּשֵׁשׁ. אֲבָל מִי שְׁלֹא רַגִּיל
בְּצַעַר, וְכָל יְמָיו הִיָּה בְּתַפְנוּקִים וְעִידוּנִים,
וְכֹא לוֹ צַעַר – זֶהוּ צַעַר שְׁלֵם, וְעַל זֶה
צָרִיף לְכַבּוֹת.

כִּדְּ יִשְׂרָאֵל, כְּשִׁירְדוּ לְמַצְרִים הָיוּ רַגִּילִים

(אד"ג דתנן אמר רבי יצחק, מאי דכתיב, (ירמיה ט) על ההרים אשא כבי ונחי. אלא, אלין אינון טוריא רמא דעלמין. ומאן אינון טוריא רמא, אינון, בני ציון

הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפוֹ) וְהַשְׁתָּא הוּוּ נַחְתִּין בְּגִלוּתָא, פְּרִיחָא
עַל קַדְלֵיהוֹן וַיְדִיהוֹן מְהִדְקֵן לְאַחֲרָא. וְכֵד (הוּוּ עֲאֵלוּ)
בְּגִלוּתָא בְּבַבְל, חָשִׁיבוּ דְהָא לֵית לְהוּ קִיּוּמָא
לְעֵלְמִין, דְהָא קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא שְׂבִיב לִזְוֵן, וְלֹא
יִשְׁגַּח בְּהוֹן לְעֵלְמִין.

וְתַנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּהֵיא שְׁעָתָא קָרָא
קְדָשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְכָל פְּמֻלְיָא דִּילֵיהּ,
וְכָל רְתִיבִין קְדִישִׁין, וְכָל חִילֵיהּ וּמְשַׁרְיֵיתֵיהּ,
וְרַבְרַבְנֵוּ, וְכָל חִילָא דְשְׁמַיָא, וְאָמַר לִזְוֵן, מָה אָתוֹן
עַבְדִּין הָבָא, וּמָה בְּנֵי רְחִימָאֵי בְּגִלוּתָא דְבַבְל,
וְאָתוֹן הָבָא, קוּמוּ חוּתוּ בְּלִכּוֹן לְבַבְל, וְאַנָּא עִמְכוֹן.
הָדָא הוּא דְכֵתִיב, (ישעיה מ"ג) כֹּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

לְגָלוּת בְּבַל, חָשִׁבוּ שְׂאִין לְהֶם קִיּוּם
לְעוֹלָמִים, שְׁהַרִי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹנֵב
אוֹתָם, וְלֹא יִשְׁגִּיחַ בְּהֶם לְעוֹלָמִים.

וְשַׁנִּינֵוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
קָרָא הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל הַפְּמֻלְיָא
שְׁלוֹ, וְכָל הַמְּרַפְבוֹת הַקְּדוּשׁוֹת, וְכָל
חִילוֹתֵינוּ וּמְחַנּוּתֵינוּ וּגְדוּלָּנוּ וְכָל חֵיל
הַשְּׁמַיִם, וְאָמַר לְהֶם: מָה אַתֶּם עוֹשִׂים
כָּאֵן? וּמָה בְּנֵי אֱהוּבֵי בְּגִלוּת בְּבַל, וְאַתֶּם
כָּאֵן? קוּמוּ רְדוּ בְּלַכֶּם לְבַבְל, וְאַנִּי עִמְכֶם.

כְּבוּ עַל גָּלוּת בְּבַל. מָה הַטַּעַם? כִּי הִיוּ
בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִים, שְׂכָתוּב (איכה ד) בְּנֵי צִיּוֹן
הַיְקָרִים וְגו'.

(שְׁשַׁנִּינֵוּ, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, מָהוּ שְׂכָתוּב
(ירמיה ט) עַל הַהָרִים אֲשָׁא כְּבִי וְנָחִי? אֵלֶּא
אֵלֶּה הֵם הָרִים רְמִים שֶׁל הָעוֹלָמִים. וּמִי
הֵם אוֹתָם הָרִים רְמִים? אֵלוֹ בְּנֵי צִיּוֹן
הַיְקָרִים הַמְּסֻלָּאִים בְּפוֹ) וְעַכְשָׁו הִיוּ
יורְדִים לְגָלוּת עִם רְחִים עַל צוּאָרִם,
וַיְדִיהֶם מְהִדְקוֹת לְאַחֲרֵי. וְכֹאֲשֶׁר (נְכַנְסוּ)

שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה, דָּא
קְדָשָׁא בְּרִידָא הוּא. וְהוֹרְדְתִי בְּרִיחִים כּוּלָם, אֵלִין כָּל
רְתִיבִין וּמְשָׁרְיִין עֲלָאִין.

כִּד נַחְתּוּ לְבַבְל, אֶתְפַּתְחוּ שְׁמַיָא, וְשָׂרְאֵת רִיחַ
נְבוּאָה קְדִישָׁא עַל יְחֻזְקָאֵל, וְחֻמָּא כָּל מַה
דְּחֻמָּא, וְאָמַר לֹון לְיִשְׂרָאֵל, הָא מְאָרִיכוֹן חֻמָּא, וְכָל
חִילֵי שְׁמַיָא וְרְתִיבוֹי, דְּאָתּוּ לְמִידָר בִּינִיכוֹן. לָא
חִימְנוּהוּ, עַד דְּאֶצְטְרִיד לְגַלְגָּלָה כָּל מַה דְּחֻמָּא,
וְאָרָא כָּךְ, וְאָרָא כָּךְ. וְאִי גַלִּי יִתִּיר, מַה דְּגַלִּי כִלְא
אֶצְטְרִיד. כִּינּוּן דְּחֻמּוֹ יִשְׂרָאֵל כָּךְ, חֲדוּ. וְכִד שְׁמַעוּ
מְלִין מְפוּמִּיָּה דִּיחֻזְקָאֵל, לָא חִישּׁוּ עַל גְּלוּתְהוֹן
כָּלְל, דְּהָא יָדְעוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא לָא שְׂבִיב לֹון.
וְכָל מַה דְּגַלִּי בְּרִשׁוּתָא גַלִּי.

לשון הקודש

וּמְרַבְבוּתֵינוּ שְׂבָאוּ לְדוֹר בִּינִיכָם. לָא
הֶאֱמִינוּ לוֹ, עַד שֶׁהֶצְטְרַךְ לְגַלוּת כָּל מַה
שְׂרָאָה, וְאָרָא כָּךְ, וְאָרָא כָּךְ. וְאִם גַּלְגָּלָה
יֹוֹתֵר – כָּל מַה שֶׁגַּלְגָּלָה הֶצְרַךְ. כִּינּוּן שְׂרָאוֹ
כָּךְ יִשְׂרָאֵל, שְׂמַחוּ. וּבְשִׁשְׁמַעוּ דְּבָרִים
מִפִּי יְחֻזְקָאֵל, לָא חִישּׁוּ עַל גְּלוּתְהֶם כָּלְל,
שֶׁהָרִי יָדְעוּ שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לָא עֹוֹב
אוֹתָם, וְכָל מַה שֶׁגַּלְגָּלָה – גַּלְגָּלָה בְּרִשׁוּתָא.

זְהוּ שְׂכַתוֹב (ישעיה מג) כִּה אָמַר ה' לְמַעַנְכֶם
שְׁלַחְתִּי בְּבִלָּה וְגו'. לְמַעַנְכֶם שְׁלַחְתִּי
בְּבִלָּה – זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהוֹרְדְתִי
בְּרִיחִים כּוּלָם – אֵלֵה כָּל הַמְרַבְבוֹת
וְהַמְחַנּוֹת הָעֲלִיוֹנִים.

כְּשִׁינְדוּ לְבַבְל, נִפְתְּחוּ הַשְּׁמַיִם, וְשָׂרְתָה
נְבוּאָה קְדוּשָׁה עַל יְחֻזְקָאֵל, וְרָאָה כָּל מַה
שְׂרָאָה, וְאָמַר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל: הָרִי
אֲדוֹנְכֶם כָּאֵן, וְכָל חִילוֹת הַשְּׁמַיִם

וְתַנִּינָן בְּכָל אֶתֶר דְּיִשְׂרָאֵל גָּלוּ, תַּמָּן שְׂכִינְתָא
 גִּלְתָּה עִמְהוֹן, וְהָכָא בְּגִלוּתָא דְּמַצְרַיִם מַה
 כְּתִיב, וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. פִּינָן דְּכְתִיב
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַהוּ אֵת יַעֲקֹב, הַבָּאִים אֶתּוּ אֲצִטְרִיד
 לְמִימָר. אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵינּוֹן רְתִיכִין
 וּמְשָׂרִיין עֲלָאִין, דְּנַחְתּוּ עִם יַעֲקֹב, בְּחַדֵּי שְׂכִינְתָא,
 בְּגִלוּתָא דְּמַצְרַיִם

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים מַצְרַיִמָּה אֵת
 יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. (שְׁמוֹת א') רַבִּי חֲזִיא
 פְּתַח (שִׁיר הַשִּׁירִים ד') אֵתִי מְלַבְּנֹן כִּלְה אֵתִי מְלַבְּנֹן
 תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמִנָּה מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן
 מִמַּעַנּוֹת אֲרִיזוֹת מִהַרְרֵי נְמָרִים. הַאי קָרָא עַל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל אֲתַמָּר, בְּשַׁעֲתָא דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם,
 וְקָרִיבוּ לְטוּרָא דְּסִינַי לְקַבְּלָא אוֹרֵייתָא, אָמַר לָהּ

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

וְשִׁנִּינוּ, בְּכָל מְקוֹם שְׁגָלוּ יִשְׂרָאֵל, שֵׁם
 הַשְּׂכִינָה גִלְתָּה עִמְהֶם. וְכָאן בְּגִלוֹת
 מַצְרַיִם מַה כְּתוּב? וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְגו'. פִּינָן שְׂכִינְתּוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, מַה
 זֶה אֵת יַעֲקֹב? הַבָּאִים אֶתּוּ הַצְטְרִיד לְזַמְרָא
 אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הֵם אוֹתָם
 מְרַבְּבוֹת וּמַחֲנוֹת עֲלִינָם שְׁנִירָו עִם
 יַעֲקֹב עִם הַשְּׂכִינָה לְגִלוֹת מַצְרַיִם.

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים
 מַצְרַיִמָּה אֵת יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ. רַבִּי
 חֲזִיא פְּתַח, (שִׁיר ד') אֵתִי מְלַבְּנֹן כִּלְה אֵתִי
 מְלַבְּנֹן תְּבוּאֵי תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמִנָּה
 מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן מִמַּעַנּוֹת אֲרִיזוֹת
 מִהַרְרֵי נְמָרִים. פְּסוּק זֶה נֶאֱמַר עַל כְּנֶסֶת
 יִשְׂרָאֵל. בְּשַׁעֲתָא שְׁנִירָו יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם
 וְקָרִיבוּ לְהַר סִינַי לְקַבְּלָא תּוֹרָה, אָמַר לָהּ

קָדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, אֶתִּי מְלַבְּנוּן: מִן הָהוּא עֲדוּנָא
עֲלָאָה קָא אָתְּתָא. כְּלָה: שְׁלִימָתָא, כְּהֵאִי סִיחָרָא
דְּאַשְׁתְּלִימַת מִן שְׁמֻשָׁא בְּכָל נְהוּרָא וּנְצִיצוּ, (דף ג' ע"א)
אֶתִּי מְלַבְּנוּן תְּבוּאֵי, בְּגִין לְקַבְּלָא בְּנִידָּהּ אֹרִייתָא.

תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמָנָה, תְּשׁוּרֵי: כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר
(שמואל א', ט') וְתִשׁוּרָה אֵין לְהֵבִיא. תְּקַבִּיל (ג"א)
תְּקַבְּלִי) תְּקַרְבָּתָא עַל בְּנִידָּהּ. מִרְאֵשׁ אֲמָנָה:
מִרְאֵשִׁיתָא דְּעָאלוּ בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה, וְאָמְרוּ (שמות
כ"ד) כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְהוּוּ בְּמַתְקָלָא
חָדָא כְּמִלְאָכִין עֲלָאִין, דְּהֵכִי כְּתִיב כְּהוּ, (תהלים ק"ג)
כָּרְכוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי דְּבָרוּ לְשִׁמוֹעַ
בְּקוֹל דְּבָרוּ. כִּדִּין קַבִּילַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּרָה.

מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא טוּרָא דְּסִינֵי, דְּקָרִיבוּ
לְגַבִּיּוּתָא, וְאַתְּעֲתָדוּ תְּחוּתִיּוּתָא. דְּכְתִיב, (שמות

לשון הקודש

– מִהֲרָאשִׁית, כְּשִׁנְכְּסוּ לְאַמְנָה
הַעֲלִינָה וְאָמְרוּ (שמות כד) כָּל אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'
נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע, וְהוּוּ בְּמַשְׁקַל אַחַד
כְּמִלְאָכִים עֲלִיוֹנִים, שְׂפָדָּה כְּתוּב בְּהֵם,
(תהלים ק"ג) כָּרְכוּ ה' מְלֹאכֵינוּ גְבוּרֵי כַח עוֹשֵׂי
דְּבָרוּ לְשִׁמְעַת בְּקוֹל דְּבָרוּ. אִזּוּ קַבְּלָה כְּנֶסֶת
יִשְׂרָאֵל תִּשׁוּרָה.

מִרְאֵשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן – זֶה הַר סִינֵי,

הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֶתִּי מְלַבְּנוּן – מֵאוּתוֹ
עֲדוּן הַעֲלִיּוֹן בָּאָה. כְּלָה – שְׁלֵמָה, כְּמוֹ
הַלְבָּנָה כְּשִׁמְשִׁתְּלֻמַּת מַהִשְׁמֵשׁ בְּכָל אוֹר
וְהִתְנוּצְצוּת. אֶתִּי מְלַבְּנוּן תְּבוּאֵי – כִּדִּי
שְׂיָקַבְּלוּ בְּנִידָּהּ תוֹרָה.

תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ אֲמָנָה. תְּשׁוּרֵי – כְּמוֹ
שְׁנֵאמַר (שמואל א'-ט) וְתִשׁוּרָה אֵין לְהֵבִיא.
תְּקַבְּלִי תְּקַרְבָּתָא עַל בְּנִידָּהּ. מִרְאֵשׁ אֲמָנָה

וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר. מִמְּעוֹנוֹת אַרְיֹת: אֵלֶיךָ
 בְּנֵי שַׁעִיר דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּמִיָּן לֹון בְּאוֹרֵייתָא,
 וְלֹא בָּעוּ לְקַבְּלָהּ, מִהַרְרֵי נְמָרִים: אֵלֶיךָ בְּנֵי
 יִשְׁמַעְאֵל. דְּכַתִּיב, (דברים ל"ג) ה' מְסִינֵי בָּא וְזָרַח
 מִשַׁעִיר לָמוּ הוֹפִיעַ מִהַר פְּאָרָן וְאַתָּא מִרְבַּבּוֹת
 קִדְשׁ.

מֵאֵי וְאַתָּא מִרְבַּבּוֹת קִדְשׁ. דְּתַנִּינָן, כִּד בְּעָא
 קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיָּהֵב אוֹרֵייתָא
 לְיִשְׂרָאֵל, אָתוּ מִשְׁרִיין דְּמִלְאָכִין עֲלֵאִין, פְּתַחוּ
 וְאָמְרוּ, (תהלים ח') ה' אֲדוֹנֵינוּ מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְּה הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם, בְּעָאן דִּיתִיָּהֵב
 לֹון אוֹרֵייתָא.

אָמַר לֹון קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכִי אֵית בְּכוֹן מוֹתָא,
 דְּכַתִּיב, (במדבר י"ט) אָדָם כִּי יָמוֹת בְּאַהֶל. (דברים

לשון הקודש

מָה זֶה וְאַתָּה מִרְבַּבּוֹת קִדְשׁ? שְׁשַׁנִּינוּ,
 בְּשַׁרְצָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל, בָּאוּ מַחֲנוֹת שָׁל מִלְאָכִים
 עֲלֵינוּנִים. פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵנוּ
 מָה אֲדִיר שְׁמֶךָ בְּכָל הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּנְּה
 הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם, וְרָצוּ שְׁתוֹרָה תִּנְּתָן
 לָהֶם.

אָמַר לָהֶם הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכִי יֵשׁ

שְׁקָרְבוּ אֵלָיו וְהִתְיַצְבוּ תַּחֲתָיו, שְׁכַתוֹב
 (שמות יט) וַיִּתְיַצְבוּ בְּתַחֲתֵית הָהָר. מִמְּעוֹנוֹת
 אַרְיֹת - אֵלוּ בְּנֵי שַׁעִיר שְׁהוּמִינָם
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַבְּל תּוֹרָה וְלֹא רָצוּ
 לְקַבְּלָהּ. מִהַרְרֵי נְמָרִים - אֵלוּ בְּנֵי
 יִשְׁמַעְאֵל, שְׁכַתוֹב (דברים לג) ה' מְסִינֵי בָּא
 וְזָרַח מִשַׁעִיר לָמוּ הוֹפִיעַ מִהַר פְּאָרָן
 וְאַתָּה מִרְבַּבּוֹת קִדְשׁ.

כ"א) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא מִשְׁפֵּט מָוֶת וְהוֹמָת. חֲטָא
 אֹת בִּינְיָכּוֹ, וְכִי אַתּוֹן פְּעָאן לְדִינָן. אִית בִּינְיָכּוֹ
 גְּזֵל. אוּ גְנֵבָה, דְּכִתִּיב, (שמות כ') לֹא תִגְנוֹב. אִית
 בִּינְיָכּוֹ נָשִׁין דְּכִתִּיב, (שמות כ') לֹא תִנְאָף. אִית בִּינְיָכּוֹ
 שְׁקָרָא, דְּכִתִּיב, (שמות כ') לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְךָ עַד שְׁקָר.
 אִית בִּינְיָכּוֹ חֲמָדָה, דְּכִתִּיב, (שמות כ') לֹא תַחְמוֹד. מַה
 אַתּוֹן פְּעָאן אוֹרִייתָא. מִיָּד פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, ה' אֲדוֹנֵינוּ
 מָה אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ אֲשֶׁר תִּנְה הוֹדְךָ
 עַל הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתִיב. וְעַל דָּא וְאַתָּא מִרְבָּבוֹת
 קִדְשׁ, בְּדִין מִימֵינוּ אִשׁ דַּת לָמוּ.

רַבִּי יוֹסִי אוֹקִים לְהָאֵי קָרָא, בַּד נַחְתָּא שְׂכִינְתָּא
 בְּגַלּוּתָא דְּמַצְרִים. וְרַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, הָאֵי
 קָרָא, עַל רְזָא דִּיחֻדָּא דְּמַהִימְנוֹתָא אַתְּמַר, אֲתִי
 מְלַבְּנוֹן פְּלָה, קוֹל אָמַר לְדַבּוּר אֲתִי, בְּגִין דְּהָא קוֹל

לשון הקודש

מִיָּד פְּתַחוּ וְאָמְרוּ, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנֵנוּ מַה
 אֲדִיר שְׂמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. וְאֵלּוּ אֲשֶׁר תִּנְה
 הוֹדְךָ עַל הַשָּׁמַיִם לֹא כְּתוּב. וְעַל כִּד
 וְאַתָּה מִרְבַּבֵּת קִדְשׁ, אִז מִימֵינוּ אִשׁ דַּת
 לָמוּ.

רַבִּי יוֹסִי בְּאֵר פְּסוּק זֶה בְּשִׁירְדָה שְׂכִינָה
 לְגַלּוּת מַצְרִים, וְרַבִּי שְׂמַעוֹן אָמַר, פְּסוּק
 זֶה עַל סוּד יְחוּד הָאֲמוּנָה נְאָמַר. אֲתִי
 מְלַבְּנוֹן פְּלָה, הַקוֹל אָמַר לְדַבּוּר אֲתִי,

בְּכֶם מָוֶת? שְׂכֵתוּב (במדבר יט) אָדָם כִּי יָמוּת
 בְּאֵחֶל. (דברים כא) וְכִי יִהְיֶה בְּאִישׁ חֲטָא
 מִשְׁפֵּט מָוֶת וְהוֹמָת. יֵשׁ בִּינְיָכֶם חֲטָא? וְכִי
 אַתֶּם צְרִיכִים דִּינִים? יֵשׁ בִּינְיָכֶם גְּזֵל אוּ
 גְנֵבָה? שְׂכֵתוּב (שמות כ) לֹא תִגְנוֹב. יֵשׁ
 בִּינְיָכֶם נָשִׁים? שְׂכֵתוּב לֹא תִנְאָף. יֵשׁ
 בִּינְיָכֶם שְׁקָר? שְׂכֵתוּב לֹא תַעֲנֶה בְּרַעְךָ
 עַד שְׁקָר. יֵשׁ בִּינְיָכֶם חֲמָדָה? שְׂכֵתוּב לֹא
 תַחְמוֹד. אִז לְשֵׁם מַה אַתֶּם רוֹצִים תוֹרָה?

אֶתִּי לְדַבּוֹר, וּמִדְבַר לָהּ בְּהִדְיָה, לְמַהֲוֵי כְּחֵדָא בְּלֹא
פְּרוּדָא בְּלָל. בְּגִין דְּקוּל אִיהוּ בְּלָל, דְּבּוֹר אִיהוּ
פְּרֻט. וְעַל דָּא בְּלָל אֶצְטְרִיךְ לְפְרֻט, וּפְרֻט אֶצְטְרִיךְ
לְבְּלָל. דְּהָא לִית קוּל בְּלֹא דְבּוֹר, וְלִית דְּבּוֹר בְּלֹא
קוּל. וְעַל דָּא אֶתִּי מְלַבְּנוֹן בְּלָהּ וְגו', דְּעַקְרָא
דְּתַרְוֵייהוּ מְלַבְּנוֹן קָא אֶתְיִין.

תְּשׁוּרֵי מֵרֵאשׁ אֶמְנָה: דָּא אִיהוּ גְרוּן, דְּמִתְמָן
נִפְקָא רוּחָא לְאַשְׁלָמָא בְּלֹא, (נ"א בְּלָהּ)
מֵרֵזָא דְלִבְנוֹן סְתִים וְגַנְיִז. מֵרֵאשׁ שְׁנִיר וְחֶרְמוֹן: דָּא
אִיהוּ לִישָׁנָא רִישָׁא וְאַמְצָעִיתָא, דְּמִחֲתָבָא לְדְבּוֹר.
מִמְעֻנּוֹת אֲרִיּוֹת: אֲלִין אִינוֹן שְׁנִינִים. מִהֲרָרֵי נְמָרִים:
אֲלִין אִינוֹן שְׁפּוֹן, שְׁלִימוֹ דְּאַשְׁתְּלִים בְּהוּ דְבּוֹר.

וְאַלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֵיִיא פְּתַח, (מְשַׁלֵּי כ"ג)
אֵל תִּלְחֶם אֶת לְחֶם רַע עֵין וְאַל תִּתְּאוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

יוצאת רוח להשלים לכל, (בלה) מסוד
הלבנון הנסתר והגנוז. מראש שניר
וחרמון - זוהי לשון ראש ואמצע,
שחוטכת את הדבור. ממענות אריות -
אלה הם שנים. מהררי נמרים - אלה הם
שפתים, השלמות שבהם נשלם הדבור.
ואלה שמות בני ישראל. רבי חייא
פתח, (משלי כג) אל תלחם את לחם רע עין

משום שהרי קול בא לדבור, ומנהיגו
עמו להיות פאחד בלי פרוד בלל, משום
שקול הוא בלל, דבור הוא פרט, ולכן
בלל הצטרף לפרט, ופרט הצטרף לבלל,
שהרי אין קול בלי דבור, ואין דבור בלי
קול. ועל זה אתי מלבנון בלה וגו', שעקר
שניהם באים מלבנון.
תשורי מראש אמנה - זהו גרון שמשם

לְמַטְעַמְתֵּינוּ. אֵל תִּלְחַם אֶת לֶחֶם רַע עֵינַי, בְּגִין
 דְּנִהְמָא אוּ הִנָּאָה דְּהָהוּא בַר נָשׁ דְּהָיִי רַע עֵינַי, לָאוּ
 אִיהוּ כְּדָאי לְמִיכַל וּלְאַתְהֵי מֵינִיה. דְּאִי כַד נִהְתּוּ
 יִשְׂרָאֵל לְמַצְרַיִם, לָא יִטְעֵמוּן נִהְמָא דְּמַצְרָאִי, לָא
 אֶשְׁתַּבְּקוּ בְּגִלוּתָא, וְלָא יַעֲיָקוּן לִזְוֹן מַצְרָאִי.

אָמַר לִיה רַבִּי יַצְחָק, וְהָא גִזְרָא אֶתְגִּזֵּר. אָמַר לִיה,
 כִּלְאֵי אִיהוּ כְּדָקָא יָאוּת, דְּהָא לָא אֶתְגִּזֵּר
 בְּמַצְרַיִם דְּדוּקָא, דְּהָא לָא כְּתִיב (בראשית ט"ו) פִּי גֵר
 יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֶלְא בְּאֶרֶץ לָא לֶחֶם,
 וְאֶפְלוּ בְּאֶרְעָא אַחְרָא.

אָמַר ר' יַצְחָק, מָאן דְּאִיהוּ בַּעַל נַפְשָׁא, (ס"א לא יבול
 עם בר נש) דְּמִיכְלִיה יִתִּיר מִשְׁאָר בְּנֵי נָשָׂא, אוּ
 מָאן דְּהוּא אָזִיל פְּתַר מַעֲוֵי, אִי אַעֲרַע פְּהָהוּא רַע
 עֵינַי, יְכוּס גְּרַמִּיה וְלָא יִיכּוּל מִנְהֵמָא דִּילִיה, דְּלִית

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

אָמַר לוּ, הַכֵּל הוּא פְּרָאוּי, שְׁהָרִי לָא נִגְזֹר
 דְּדוּקָא בְּמַצְרַיִם, שְׁהָרִי לָא כְּתוּב פִּי גֵר
 יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֶלְא (בראשית טו)
 בְּאֶרֶץ לָא לֶחֶם, וְאֶפְלוּ בְּאֶרֶץ אַחְרָת.
 אָמַר רַבִּי יַצְחָק, מִי שְׁהוּא בַּעַל נַפְשָׁא, (לא
 יאכל עם אדם) שְׁמַאֲכְלוּ יוֹתֵר מִאֲשֶׁר שְׁאָר
 בְּנֵי אָדָם, אוּ מִי שְׁהוּלֵךְ אַחַר מַעֲוֵי, אִם
 יִפְגֹּשׁ בְּאוֹתוֹ רַע עֵינַי, וְיִשְׁחַט עַצְמוֹ וְלָא

וְאֵל תִּתְּאוּ לְמַטְעַמְתֵּינוּ. אֵל תִּלְחַם אֶת
 לֶחֶם רַע עֵינַי – מִשּׁוּם שְׁלַחַם אוּ הִנָּאָה
 מֵאוֹתוֹ אִישׁ שְׁהוּא רַע עֵינַי, אִינוּ כְּדָאי
 לְאָכַל וְלִהְנוֹת מִמֶּנּוּ. שְׁאֵלוּ בְּשִׁירְדוֹ
 יִשְׂרָאֵל לְמַצְרַיִם לָא טְעֵמוּ לֶחֶם שֶׁל
 הַמִּצְרַיִם, לָא הָיוּ גִשְׁמָרִים בְּגִלוּת, וְלָא
 הָיוּ מַעֲיָקִים לֶחֶם הַמִּצְרַיִם.
 אָמַר לוּ רַבִּי יַצְחָק, וְהָרִי נִגְזֹרָה גִזְרָה?